

Ur *Klasskampen* 3-73 (organ för KFMLr)

Hur man förbereder en skådeprocess: Socialdemokratin och Enboms-affären

Göteborgsprocessen och de övriga processer som under våren dragits igång mot KFML(r) är ett uttryck för det åtalsraseri som bourgeoisin med jämna mellanrum satt in mot kommunister och militanta arbetare. Så skedde i slutet av 1880-talet, då Axel Danielsson skrev sina berömda smädeskrifter om "slinkan fru Justitia". Så skedde 1905-10 i samband med de s k Sandökravallerna, den antimilitaristiska ungdomsrörelsen och storstrejken. Så skedde 1917 mot dem som reste sin stämna mot det imperialistiska kriget. Så skedde under 30-talskrisen mot kämpande arbetare och kommunister. Så skedde under 1:a världskrigets första år.

I följande artikel berättar kamrat Arne Palmqvist, som själv var med i SKP den aktuella tiden, om en sådan häxprocess Enbomsprocessen. Några socialdemokratiska hycklare har under det senaste året påhejade av VPK dragit igång en i och för sig vällovlig aktion för resning i detta mål. Men det vällovlige syftet, förbleknar med tanke på att samma personer inte legat VPK efter i skadeglad hets mot KFML(r) i åtalen mot oss. Ännu mer förbleknar det när man i denna artikel får läsa om socialdemokratins roll i Enbomsprocessen.

När Enbomsaffären nu åter blivit aktuell kan vårt intresse för saken inte inskränkas till en uttalad medkänsla med de oskyldigt dömda och krav om resning i målet, utan vår uppgift måste vara att ställa de verkligt skyldiga i rampljuset och inför arbetarklassen idag avslöja organisatörerna till justitiemorden för drygt 20 år sedan.

Det finns bara en huvudansvarig för Enbomsprocessen och det är den svenska socialdemokratin. Utan dess agerande på alla nivåer, och kring processen hade denna blivit en fullständig omöjlighet. Men det är endast vi i den revolutionära rörelsen som kan placera socialfascisterna på de anlagades bänk – VKP idag har naturligtvis ännu mindre intresse än vad SKP hade 1952 att rikta udden mot dem.

Enbomsaffären och Göteborgsprocessen

Det här har blivit en dubbelt viktig uppgift då sossepartiet idag öppet uppträder som organisatör och tillskyndare av 70-talets häxprocesser, som nu riktas mot KFML(r) och står beredda att med samma reaktionära nit som för tjugo år sedan förpassa oskyldiga människor bakom lås och bom. Parallellen mellan Göteborgsprocessen och Enbomsaffären är uppenbar – men också skillnaden. Idag vågar man upphäva alla juridiska formaliteter och bara drämma till med en serie desperata råsopar.

I början av 50-talet var detta inte möjligt, med en arbetarklass som jämfört med dagens var politiskt vaken, och då SAP:s huvudfiende den gången, SKP, trots allt hade inflytande bland arbetarna och i fackföreningarna. Därför tvingades SAP till ett mer komplicerat skumraskspel. Till ett tålmodigt förberedelsearbete för den största politiska provokation som någonsin genomförts i Sverige.

För de läsare som inte har något minne av 40 och 50-talen måste vi göra en fragmentarisk rekapitulation av det allmänna läge som rådde i världen, ty utan den bakgrunden blir rätt mycket av Enbomsprocessen diffust. Läget i dåvarande SKP måste också beröras med några ord för att vi skall ha klart för oss vilka möjligheter de reaktionära krafterna, och främst då sossarna, hade att kunna arrangera en politisk skådeprocess.

Krigsförberedelser och borgaroffensiv

Det politiska klimatet i de kapitalistiska länderna vid slutet av 40- och början av 50-talet präglades av en tilltagande fascistisering som följde av USA-imperialisternas krigsförberedelser mot Sovjetunionen och borgarnas offensiv mot arbetarklassen.

I den offensiven skulle de kommunistiska partierna krossas, så att arbetarklassen kunde passiviseras inför upprustningen och övriga krigsförberedelser. Ett av de viktigaste medlen att kämpa ner partierna blev en av USA finansierad och organiserad hetskampanj, här och var kompletterad med provokativa häktningar och stora processer mot ledande kommunister.

Temat i dessa propagandakampanjer var föredömligt enkelt. Även om man spann på ett antal varianter, så kunde även en idiot lära sig dom utantill eftersom de ältades dag ut och dag in. Ifråga om lögnaktighet kunde alstren från de amerikanska propagandacentralerna ledigt tävla med Goebbels bättre nummer. Huvudlinjen var att Sovjet stod berett att överfalla de fredliga kapitalistiska staterna, och kommunisterna sades bara ha en stor uppgift: Att förbereda den ryska ockupationen genom spionage och sabotage.

År efter år malde propagandakvarnarna i den här stilen och man lyckades så småningom att skapa en politisk atmosfär som t o m omöjliggjorde för borgerliga liberaler att hävda sin politiska existens. Något som våra dagars småborgare borde lägga på minnet när de stod som passiva åskådare till Göteborgsprocessen.

I den välbetalda legoarmé av skrivbiträden, som stod till imperialisternas förfogande, hade naturligtvis socialdemokraterna en ledande roll, ty det var ju främst de som hade ansvaret för att återställa arbetarklassens förtroende för kapitalismen, ett förtroende som fått en allvarlig knäck genom kriget.

Den judasrollen skall vi komma ihåg när nu ”SAP-vänstern” hycklande kommer och talar om ”McCarthyismens svarta dagar” som orsak till häxprocesser mot oskyldiga människor, som t ex i Enboms-affären. Den ökände senatoren från Wisconsin var naturligtvis en vidrig fascist – men han dög inte till att skapa passivitet i arbetarklassen inför det nya kriget, eller dra socialismen i vanrykte. Det gjorde däremot socialdemokratin.

I Sverige lade som bekant SAP sin vänstermask på hyllan 1948, och valde sedan att uppträda omaskerad som en öppen organisatör av och försvarsadvokat för imperialisternas krigspolitik. SAP-byråkratins springpojkar ute på arbetsplatserna ålades uppgiften att fungera som politiska renhållningshjon, som skulle sopa undan all opposition mot SAP/LO:s politik. Sällan har vi sett så värtaliga bevis för SAP:s roll som kapitalets lydiga och völdresserade bandhund mot arbetarklassen och de progressiva krafterna, som under de här åren.

SKP reformistiskt men ändå ett hot

Här som i andra länder skulle det kommunistiska partiet kämpas ner, oavsett dess ringa numerär och reformistiska politik, och den uppgiften räknade SAP som en av sina allra viktigaste. Visserligen krävde de mest blåsvarta fascisterna i DN och högerpartiet ännu hårdare bandage mot oss, men sossarna sa ungefär som så ”att ta det lugnt, det tar lite tid innan vår 'upplysningsverksamhet' (sossepressen använde helst den benämningen på sin antikommunistiska propaganda) gjort verkan, men vi kommer att slå ut kommunisterna.”

SKP:s politik under de här åren kom att i huvudsak koncentreras till två frågor – kampen för freden samt försvaret av arbetarklassens levnadsstandard – vilket inte var mycket till plattform i de stormar som piskades upp kring partiet. Men ändå sågs det som ett hot av den svenska borgarklassen, när den med SAP i spetsen gick till offensiv mot arbetarklassen.

Även om SKP gått förlorat som revolutionär rörelse så var partiet fortfarande intakt och utgjorde en motståndshärd mot socialdemokratin i den meningen att partiet var den enda kraft,

som skulle ha kunnat mobilisera i varje fall delar av arbetarklassen till ett hårdnackat försvar för sina ekonomiska intressen.

Vid ett krig mot Sovjetunionen och en amerikansk ockupation av Sverige kunde partiet dessutom i varje fall misstänkas för att komma att utgöra en kärna till en motståndsrörelse. Mycket tydde ju också på att borgarklassen hade både kriget och USA:s seger som arbetshypotes, och den svenska upprustningen hade säkert betydligt mer avancerade uppgifter än att fungera som ett "neutralitetsförsvar" i varje fall tydde de svenska USA-propagandisternas öppenhjärtiga uttalanden på detta.

Löggen på entreprenad

Sverige som i andra kapitalistiska länder gällde det att få arbetarklassen att acceptera ökade skatter, priser och bolagsvinster, samtidigt som lönenivån hölls nere.

Det gällde att få arbetarna att svälja den ökade upprustningen och att tro på USA som en garant för fred och demokrati mot det aggressiva Sovjetunionen, samt att kommunisterna endast var ryssarnas 5:e kolonn, som bara väntade på ett tillfälle att falla nationen i ryggen.

Att försöka skildra den ständigt ökade hetsen mot oss och Sovjetunionen är nästan omöjligt. Borgarpressen, och däri inbegriper jag självfallet sosseblaskorna, formligen överbjöd varandra i skräckskildringar om hotet från Sovjet och kommunisterna, samt om livet i Östeuropa.

Det gick formliga följetonger om hur t ex ryssarna sades ha återupptagit driften i Hitlers gamla nerlagda likfabriker, där man nu på det mest bestialiska sätt avlivade 100.000-tals människor. Andra serier gav bloddrypande skildringar av massmord begångna av nordkoreaner på sina egna landsmän, eller om hur ryssarna lyckades stjäla atombombens hemlighet. Franska polisens överfall på KP:s högkvarter i Paris gav stoff åt flera fantasifulla skildringar om hur många ryska spioner man lyckats avslöja i samband därmed i Frankrike.

Men sossarna måste ju också producera lite egna historier, och därför kunde den tidningsläsande allmänheten i Stockholm få del av chockerande uppgifter om två kommunistiska kommunalarbetare, som vid ett tillfälle påstods ha kidnappat en f d partimedlem och utsatt honom för tortyr. Ja, det här var bara ett axplock, samtliga tagna ur socialdemokratiska MORGON-TIDNINGEN mars 1950 samt ett par månader från 1952.

Idag verkar dessa rövarhistorier närmast skrattretande men det gjorde dom inte för tjugo år sedan – då var det blodigt allvar och mycket av borgarnas lögner gick hem hos folk, och det i en stigande omfattning. De som verkligen gav hetskampanjerna dess rätta tyngd, och såg till att de kom "konsumenterna" tillhanda, det var just sossarna genom sitt arbete ute på jobben och på fackmötena. SKP hade ju genomgått en sån här pärs tidigare, under finnkriget, men skillnaden var att vi nu aldrig såg något slut på vidrigheterna.

"Den slutliga lösningen på SKP-frågan"

I det här klimatet skulle så vårt parti försöka hävda verklig neutralitet och vänskap med Sovjetunionen, samtidigt som man förde kamp mot SAP:s reaktionära politik i ekonomiska frågor. Partiets linje kunde naturligtvis inte tolereras av de som förde den svenska kapitalismens talan, särskilt som partiets verksamhet i fackföreningarna utgjorde ett hinder för SAP, när de nu med kraft gick in för att fullborda uppbygget av korporativstaten.

Partiet måste därför röjas ur vägen och det var också slutmålet för den exempellösa hetskampanjen, och den "slutliga lösningen" av den svenska kommunistfrågan skulle ske med hjälp av en välregisserad spionprocess, där oddsen för att man skulle lyckas måste sägas ha varit god med tanke på det politiska klimat som skapats.

SKP offer för politisk provokation eller mytomaner?

Enboms anhållande den 15 februari 195 blev signalen till ett sjuhelvetes liv i massmedia. På DN höll Tingsten på att krevera och MT upplät villigt sina spalter åt Jan Lodin, som berättade de mest fantastiska historier om Enboms bravader, ett rätt fiffigt drag då polisen på så sätt slapp att skylta som den främst leverantören av det propagandamaterial som man hade behov av. Polisen fick ju som bekant istället fullt sjå med att få både Enbom och Lodin att berätta det som passade.

Efter en tid bestämde sig partiet för att vi var offer för politisk provokation, där man utnyttjade dekisfiguren Enbom och vilken hade till syfte att allvarligt skada eller helst utplåna partiet. Senare ändrade man linje och förde fram att vi endast varit offer för att par mytomaner, som dessvärre råkade i klorna på SÄPO.

Detta bekräftas bl a av Gustav Johansson som i sin i övrigt utmärkta bok ”SÄPO-metoder, tjallare och mytomaner” just skriver: ¹

”Efter den noggranna undersökningen har jag stannat vid att vi har att göra med en mytoman, eller rättare sagt med två.” (sid 145)

Grunden motsättningar i SKP

Dessa ändrade ställningstaganden hade istället att göra med de inre motsättningar som rådde vid den här tiden inom SKP.

Dessa handlade i huvudsak om vår inställning till SAP, och majoriteten av partiledningen var villig att följa Hagberg på hans väg höger ut till öppet samarbete med AP. *Versionen om mytomanerna ledde ju då till att man inte behövde besvära sig med att sätta in frågan i den pågående klasskampen eller utpeka de som hade det största ansvaret för ”spionaffären” – alltså socialdemokratin.*

Ty om man vidhållit den första version om den planlagda provokationen, så skulle detta helt naturligt omöjliggjort för Hilding Hagberg, Nils Holmberg m fl att redan året efter på 16:e partikongressen, kunna driva igenom linjen om enhet med socialdemokratin efter måttet att ”det finns mer som enar än som skiljer”.

Den ändrade uppfattningen om Enbomsaffären kan också ses som bevis för att dagarna redan var räknade för ”vänsteroppositionens” ledare Set Persson, vilken drev linjen om en oförsonlig kamp mot SAP.

Ett antikommunistiskt ”bolag”

Men låt oss betrakta provokationsteori, som partiet vidhöll när domarna föll i rådhusrätten, och som presenterades av Knut Olsson i broschyren ENBOMSPROCESSEN – FAKTA I MÅLET.

Av denna framgick att det i ett tidigt skede bildats något som nästan skulle kunna kallas för en arrangörsklubb eller ett antikommunistiskt ”bolag” med den bestämda uppgiften att just organisera en provokation mot partiet. ”Bolaget” erbjöd naturligtvis ingen insyn, dess existens kunde fastställas endast på grund av den arbetsfördelning och vissa organisatoriska åtgärder som vidtogs av dess medlemmar.

De kända bland dessa var fascisten Leif Kihlberg, Tingstens närmaste man på DN, en av toppfigurerna i SAP:s styrelse Paul Björk, som dessutom var partistyrelsens egen kontaktman med USA-ambassaden, dennes partikumpaner i Norrbotten, kriminalöverkonstapeln Lassanti och chefredaktören för *Norrländska Socialdemokraten* Henning Karlsson. Samtliga var rent paranoidea antikommunister och alltså väl lämpade för sina politiska skumraskaffärer. Henning

¹ Boekn finns på marxistarkivet: [Gustav Johansson: SÄPO-metoder, tjallare och mytomaner](#)

Karlsson var t o m så pass reaktionär att MT själv senare tvingades ta avstånd från honom, ty det gick inte att vara alltför klumpig om man skulle spela med i det här spelet. Några hjälpredor fanns också till hands i behaglig tid och förutom Enbom själv fanns också Lilian Ceder och studenten Jan Lodin med i bilden.

Ideologiska förberedelser

Enbom lär ha brutit med partiet 1948 och redan året efter tycks den första kontakten ha upprättats mellan honom och Leif Kihlberg, ty 1949 höll Kihlberg ett antikommunistiskt föredrag i Uppsala där han räknade upp de ”fakta” som Enbom skulle chocka världen med först 1952. Möjlig kontaktlänk mellan de båda kan ha varit Enboms väninna Lilian Ceder.

Från 1949 kan också nämnas att högertidningen HALLAND det året utpekade den kommunistiska stadsfullmäktigeledamoten Artur Karlsson som chef för det ryska spionaget i Sverige. Detta kan naturligtvis ha varit en slump, men kan också ha varit ett av ”bolagets” allra tidigaste produkter, då det var just det påståendet som Enbomsprocessens åklagare Rhyninger senare försökte att leda i bevis vid rättegången.

I mars 1950 kom arbetsfördelningen mellan deltagarna till uttryck genom två artikelserier, som publicerades samtidigt i DN och socialdemokratiska MORGONTIDNINGEN. I DN där Kihlberg förde pennan utmålades just kommunisterna i Norrbotten som ytterst aktiva när det gällde spionage och sabotage och med väl utarbetade kupp-planer mot Bodens fästning etc. Mycket av det här och lite till skulle ju Enbom senare berätta om i sina ”erkännanden”.

I MT där Björk stod för nidskriverierna gick det ut på att partiet fick stora ekonomiska bidrag från Sovjet och att i varje fall ledningen var helt köpt av Moskva. Även Björk underströk att just kommunisterna i Norrbotten utgjorde ett särskilt riskmoment och insinuant ställde han frågan. ”... Kommer medlemmarna att förverkliga partiets paroll om att icke göra motstånd mot ett ryskt angrepp?” Vidare siade han aningsfullt ”...att det skulle vara ett hårt slag mot de svenska kommunisterna om nya bevis på sabotageplaner och illegalt arbete offentliggjordes.”

Upphetsade av sina egna och Björks fantasifoster krävde nu DN undantagslagar för att krossa partiet, men detta avvisades av regeringsorganet MT med motivering att det bara skulle ge partiet en martyrgloria som det inte förtjänade. Men MT lugnade sedan DN-fascisterna med följande: ”... kommunisterna kan inte ha någon rätt att åberopa sig på demokratiska rättigheter.” (21/3-50) Det här citatet visar i ett nötskal hur sossarna drev fascistiseringen under s k demokratiska former.

Dessa artiklar var avsedda som ammunition åt gråsossarna ute på arbetsplatserna och visst diskuterades dessa livligt, även om många arbetare var misstänksamma mot uppgifterna och en stor del tyckte att de var horribla. Men för sossarna var det huvudsaken att påståendena diskuterades, då innehållet kunde liknas vid en tidsinställd bomb som inte skulle detonera förrän nästan två år senare.

Björks artiklar sammanställdes senare till en broschyr under namnet DE FJÄRRSTYRDA, vilken spreds på arbetsplatserna. USA:s roll i historien avslöjades när USA:s propagandacentral i Stockholm, övertog broschyren och ”förbättrade” den genom att förse den med förfälskade fotografier som skulle föreställa svenska kommunister utförande dynamitsabotage mot svenska företag. Bilderna påstods dessutom vara tagna ur polisens arkiv. Broschyren översattes senare till engelska, förmodligen för export på världsmarknaden.

Organisatoriska förberedelser

När man klarat av Enbomsprocessens ideologiska plattform, som i huvudsak utgjordes av dessa artiklar, så var det dags att företa vissa organisatoriska åtgärder, dvs att se till att rätt man kom på rätt plats i det fortsatta spelet.

Henning Karlsson flyttades till Stockholm där han i bakgrunden fungerade som bolagets ”verkställande direktör”, en uppgift som han förenade med chefsskapet för en skum institution, som hette ”Folk och Försvar”. Den organisationen användes bl a till att ge den antikommunistiska propagandan en mer officiell prägel.

Som chefredaktör för Norrländskan utsågs istället Paul Björk, vilken på den posten skulle leda propagandan i Norrbotten. Vidare utsågs polisen Lassanti till ordförande i sossarnas partidistrikt däruppe.

I Stockholm vidtogs den märkliga åtgärden att rensa åttonde avdelningen vid Stockholms rådhusrätt från alla kommunister, och som av en händelse blev en av deras ersättare DN-redaktören Leif Kihlberg, vilken senare på sin nämndemannapost skulle skriva ut domarna innan de fallit, och i övrigt hetsa mot de anklagade och partiet i sina referat från ”rättegången”. Ty det var ju vid åttonde avdelningen som Enbomsprocessen skulle rullas upp.

Kan nu alla dessa händelser vara ett verk av en ren slump? Artiklarna med lämpliga ”fakta”? Omflyttningar av nämndemän etc?

Och när allt är klappat och klart så dimper Fritiof Enbom ner som en skänk från ovan och bekräftar alla deras förutsägelser om SKP som ett parti av spioner? Nej, aldrig. Enbomsprocessen var från början till slut ett verk av SAP i gott samarbete med diverse fascister. Men själva hade de huvudansvaret och gjorde också grovgörot ute på arbetsplatserna åt sina husbönder. Där fick vi snabbt besked om vad Enbomsaffären egentligen skulle användas till.

Enbom och Ceder i aktion

Ytterligare ett faktum som styrker provokationsteorin är att polisen lät Enbom gå lös och ledig i hela åtta veckor innan man anhöll honom. ”Vi använde tiden till att skaffa bevis”, sa polisen. Detta är lögn, då det aldrig fanns några bevis mot de åtalade mer än den sinnesrubbade Enboms egna fantasier.

Nej, Enbom hade istället fått till uppgift – av ”Bolaget” eller av SÄPO kan vi låta vara osagt – att utnyttja tiden till att söka få kontakt med så många ledande kommunister som möjligt. En som energiskt hjälpte Enbom med det arbetet var Lillian Ceder, och det var med hennes hjälp han lyckades få skriva några filmrecensioner åt Ny Dag, något som sedan flitigt skulle användas mot partiet, för att ge folk den föreställningen att Enbom var fast knuten till rörelsen.

Vad Ceder beträffar så måste det ses som anmärkningsvärt att den tidigare springflickan på Ny Dag lyckades etablera en skrivbyrå i samma hus som inrymde den amerikanska ambassaden. Med kännedom om det politiska läge som rådde kan vi knappt tänka oss att UD skulle ha tolererat några kommunister i det huset.

Ceder som själv dömdes till ett kortare straff, framträdde för en tid sedan i AB i en intervju som väl var avsedd att väcka medlidande med henne. Men inför henne kan man bara känna det djupaste förakt, ty det var hon som tillsammans med Lodin hjälpte arrangörerna att lotsa fram Enbom till hans livstidsstraff, och också till att de övriga dömdes.

Försöken att dra in ledande partifolk misslyckades, och att försöket överhuvud taget gjordes berodde antagligen på att SÄPO eller arrangörerna i sista minuten upptäckte att virrpannan Enbom och några andraplansfigurer i SKP kanske inte skulle räcka som slagträ mot partiet.

Om själva rättegången skall inte ordas här – ty om den har Gustav Johansson skrivit en utmärkt skildring, som man bara kan rekommendera för studier.

Några ord istället om hur vi upplevde processen ute på arbetsplatserna. Själv jobbade jag under de här åren vid Sieverts Kabelverk i Sundbyberg och sossarna, som tidigare varit rätt nere i skorna, vädrade omedelbart morgonluft.

Vi behärskade verkstadsklubben, och nu skulle Enbomsaffären användas för att skilja oss från ledningen och i övrigt göra livet surt för oss. Under tidigare kampanjer hade vi kunnat slå tillbaka sossarna genom att ställa dom till svars för deras ekonomiska politik, men dom argumenten blev rätt kraftlösa i den här situationen. Ändå klarade vi de första ronderna hyggligt, då vi hade ett stort förtroende bland arbetarna, särskilt för sättet att leda verkstadsklubben.

Men vi hade också gjort ett skapligt politiskt jobb med daglig tidningsförsäljning under rätt lång tid och det hade v nytta av när den här vetlösa hetsen satte in. Men undan för undan jobbade sossarna upp sig – de hade ju hela den samlade borgerliga propagandaapparaten i ryggen och även om diskussionerna handlade om huruvida Enbom suttit i träden och spionerat eller ej, så kom det till slut att handla om hur pålitliga vi själva var egentligen. Sympatisörerna blev tysta och drog sig undan och sossarna skällde oss öppet för ”jävla ryssagenter” och sabotörer.

Arbetsköparna i aktion

Det här kändes naturligtvis rätt hårt. Partiet hade ju ändå lärt oss att vi var de mest blågula patrioter som fanns, och så slängde man såna här tillmälen i ansiktet på oss!

Enbomsaffären var ju så infamt arrangerad – polisen lät anhålla en i taget med vissa mellanrum – och på så sätt kunde man blåsa upp en ny kampanj vid varje anhållande. Vissa dagar frågade man med fasa: finns det inget slut på den här historien?

Arbetsköparna stod inte som passiva åskådare i kampen utan vidtog naturligtvis åtgärder som innebar stöd för sossarna. Ny Dag förbjöds på arbetsplatsen, samtidigt som sossarna öppet kunde gå och sälja sina tidningar och dela ut flygblad. Själv förflyttades jag till en avlägsen vrå av fabriken, där jag bara nådde ett par man. Bolaget satte sig på tvären i förhandlingarna och det blev ju också ett vapen för sossarna. Man rekvirerade affischer från Henning Karlssons organisation, vilka man tapetserade fabriken med på strategiska ställen. Affischerna var dekorerade med stora skabbiga råttor och bar den varnande texten ”Se upp med sabotörerna”. Vilka som avsågs var inte svårt att förstå och det här hjälpte ju också till att förvärra psykosen.

När sen strax före rättegången den svenska militären iscensatte en gränsprovokation mot Sovjetunionen och fick ett par flygplan nedskjutna då kokade det verkligen över. Nu tog många av arbetarna demonstrativt ställning mot oss. Det blev många upphetsade diskussioner med arbetskamraterna, som i den här situationen verkligen drog sig till minnes vad sossarna tidigare sagt om oss och Sovjet, alltså innehållet i alster som ”de fjärrstyrda” m fl, som vi nu fick äta upp. Det gick helt enkelt inte att tala med folk den närmaste tiden.

SKP svarar

Hur agerade då partiet? Ja, visst levererades bra argument i Ny Dag och särskilt då av Gustav Johansson. Men någon verklig planlagd motoffensiv förekom inte. Det gjordes inga försök att mobilisera arbetarklassen till kamp mot de reaktionära krafterna. Ett flitigt använt grepp av partiledningen var att Hagberg och andra stod och jämförde sig med Branting och liberalen Staaf som också en gång hade utsatts för en smädeskampanj och anklagats för att vara ryska agenter.

Så här efteråt ser man ju att det riktiga istället hade varit om ledarna gjort sig besvär med att sätta in frågan i klasskampen, och klarat ut sin och partiets roll i denna, istället för att inta attityden av förföljda oskulder. Några offentliga möten hölls och ett par broschyrer gavs ut.

Den bästa av dem, FAKTA I MÅLET, kom emellertid inte förrän ca 5 månader efter kampanjen startat, och då hade ju sossarna redan vunnit sina syften.

Ty under utredningens och processens gång så framställdes snart nog Enbom som en andraplansfigur. Den verkligt anklagade blev istället just partiet, som i massmedia ständigt omnämndes som ”spionpartiet” och ledarna för ”spionpolitikerna”.

Den här hetsen knäckte många av oss, och när sossarna genom en jättesatsning till slut lyckades erövra klubbstyrelsen på Kabeln, så gav de flesta av oss upp kampen och lämnade slagfältet. Att man lyckades kämpa ner oss berodde ju på att det låga politiska medvetandet och den dåliga skolningen bland medlemmarna var allmän. Vi kunde inte klara ut frågan om nationen eller sossarnas roll som kapitalets verktyg. Och vi kunde inte heller se några fel hos partiet. Hetsen och förföljelserna blev alibi nog för oss.

Enbomsaffärens följder

Vad fick då Enbomsaffären för följder?

Den provokation som främst ledande socialfascister varit med och kokat ihop togs som svepskäl för att ytterligare skärpa den reaktionära politiken. Den 13 juni kunde man i MT:s ledare slå fast att kommunisterna är helt opålitliga och att det därför är nödvändigt med telefonavlyssning och brevkontroll. Erlander själv ansåg det nödvändigt att sätta angiveriet i system ute på arbetsplatserna för att skydda samhället mot ”opålitliga element”. Det senare blev förresten en uppgift som Henning Karlsson tog på entreprenad.

I skydd av kommunistkräcken började SAP/LO vid den här tiden att driva igenom principen om de samordnade avtalsrörelserna utan att möta någon nämvärd opposition, då all sådan utan förbarmande av sossarna stämplades som kommunistpropaganda.

Socialismens idé drogs i vanrykte. Socialism blev synonymt med landsförräderi den här tiden, och det satt i många år framåt.

SKP som organisation lyckades man inte krossa, men det var ju också obehövligt, då partiet från och med 1953 uppträdde som SAP:s svans och således inte utgjorde någon fara längre. Men partiets fullständiga och slutgiltiga urartning kunde genomdrivas av SKP:s partihöger mycket tack vare den antikommunistiska hetskampanjen.

Mot Hagbergs ”enhetspolitik” stod Set Persson som förespråkade en oförsonlig kamp mot SAP, och bl a hävdade att det var av största vikt att partiet försvarade sina positioner i Karlskoga Metall (Bofors) och uppe i malmfälten, då dessa utgjorde en del av NATOs vapensmedja.

Vid ett krig mot Sovjetunionen ansåg Set Persson att det var vår skyldighet att genom strejker lamslå den produktionen.

Hur Hagberg såg på klasskampen och den proletära internationalismen avslöjades i den s k ”slutreplik till skadegöraren Set Persson” som han levererade i januari 1954.

”Han (Set Persson) har försökt skapa intryck av att partiet opererar med diverse suspekta avsikter och metoder” ”Hans uttalande om arbetet och särskilt om Karlskoga och Kiruna och jämförliga platser har till konsekvens att partiets medlemmar måste ställa som uppgift att skada produktionen, en linje som partiet av visat.”

Fasthållandet av den riktiga linjen skulle alltså enligt Hagberg bara ge våra fiender bevis för att de hade rätt i sina anklagelser mot partiet och eftersom även galenskaperna har sin logik så lade man nu istället kursen så nära SAP som möjligt.

Enbomsaffären gav på så sätt sossarna det utbyte de eftersträvat, utan att behöva ta till undantagslagar. SKP blev ofarligt för kapitalet.

Anklagelserna mot SAP för dess ansvar för Enbomsaffären kan absolut inte inskränkas till några ledande skumraskfigurer som Björk och Lassanti, ty det kan inte råda någon tvekan om att även resten av SAP-styrelsen måste ha varit väl informerad om de konkreta planerna för att krossa en politisk motståndare med en provokation.

Det här gänget visste att deras åtgärder skulle leda till att flera oförvitliga arbetare skulle få tillbringa många långa år i fängelse, och att dessutom ett stort antal skulle avskedas och förföljas ute på arbetsplatserna. Med kallt blod offrades så oskyldiga människor för att kapitalisternas drängar i SAP skulle kunna få arbetsro i utvecklandet av den kapitalistiska klassdiktaturen. Enbomsprocessen är alltså ett bevis bland många på att socialfascisterna alltid är beredda att göra vad som helst för att slå vakt om sina husbönders intressen. Men tack vare den revolutionära rörelsen som nu existerar i Sverige kan vi äntligen föra ut sanningen till arbetarklassen om de verkligt skyldiga i Enbomsaffären och därmed ställa SAP vid skampålen.